

הגדה
חילונית
הזמניסטית
לפסח

הגדה
חילונית
הזמניסטית
לפסח

זעירך על ידי:
מתן גוטמן

תשנ"ג - 1993

הגדה

היחסית

היסטורית

תשס"ו

הוצאת חמד
תל אביב

1997 - 2006

הגדה זו מבוססת על ההגדה הנסיונית של האגודה ליהדות הומניסטית
וכן על ספרות על תולדות חייו של הרצל

הגדה חילונית הומניסטית - לפסח

עקרונות

הגדה זו באה למלא צורך של יהודים חילונים הומניסטים לחגוג את חג הפסח בצורה ובתוכן שתבטא את רגשותיהם. היא מאפשרת לבטא ערכים כמו: חופש, חרות, יציאה משעבוד, שיוויון ושלוש. ערכים שחג החרות מהווה מסגרת אידאלית עבורם.

הגדה זו מתאפיינת במה שיש בה ובמה שאין בה. יש בה שילוב מכוון של קטעים מסורתיים, ציטוטים מכתבי הנביאים, עם קטעים מודרניים הדנים בהויה הישראלית העכשווית במדינת ישראל. זאת לפי העקרון של "כזה ראה וחדש". לפי אותו עקרון שולבו שירים מודרניים עם שירי פסח מסורתיים.

לעומת זאת אין בה ברכות לאלוהים ואין בה משפט כמו "שפוך חמתך על הגויים" - הסותר את השאיפה להשתלבות מלאה במשפחת העמים. אפשר להרים כוס לציון מאורע או ערך, ללא ברכה לאלוהים - דבר המאפשר לאדם חילוני להזדהות עם תוכן הברכה.

הציונות, העלייה והקמת מדינת ישראל מסופרים כאלגוריה ליציאת מצרים והרצל מוצג כמשה בדורנו.

המסובים החוגגים את הסדר לפי הגדה זו, משתתפים השתתפות פעילה בחוויה ע"י ברכות אישיות, סיפורים אישיים הבעת משאלות ותקוות.

הנוסח אינו קדוש - אלא פתוח לשינויים, תוספות, השמטות ופרשנויות; כך שכל ציבור יוכל לבטא את הערכים המיוחדים אותו.

הכנות לסדר

- א. רצוי להתכונן לסדר - בעיון. המשתתפים יכולים להכין שאלות, סיפורים אישיים או ברכות אישיות.
- ב. ליד השולחן יש להציב כסא אל דמי, לציון נוכחותם של אסירי ציון בגלותיהם השונות.
- ג. על שולחן הסדר יש להכין כוס גדולה - היא כוס התיקווה.
- ד. מומלץ להכין הפתעות קטנות לילדים כדי למלא את כיסיהם.
- ה. מומלץ להכין בלוניס כמספר המשתתפים, ממולאים בחליוס ועליהם ציור של יונת שלום.
- ו. מומלץ להכין שירונים ובהם שירים מוכרים וידועים - לשירה לאחר סיום ההגדה.
- ז. סידור השולחן והמאכלים עליו נתונים לבחירתו של כל בית או ציבור חוגגים.

עריכת הסדר

- א. בכל מקום בו כתוב "עורך הסדר" הכוונה לעורך או עורכת.
- ב. מומלץ לשתף את כל המסובים בקריאת ההגדה.
- ג. לאחר הסדר - ממולץ לקיים שירה בציבור, בעזרת שירונים.

פתיחת החג

[עורך הסדר]
יחד עם כל ישראל בכל אתר ואתר הננו מוכנים לערוך סדר פסח
כמסורת אבותינו המתחדשת בכל דור ודור.

[המסובים]
יבורך חג הפסח חג המצות הזה, זכר יציאת מצרים, חג אביבו
של העם וחג האביב והקציר בארץ, וסמל

לחרות האדם ולתקוות השלום

[עורך הסדר]
לכבוד חג הפסח - חגו של עמנו במשך אלפי שנות תולדותיו -
נרים כוס ראשונה לערכי הלאום והמוסר האנושי המתבטאים בחג:

חג חרות שמח!

[המסובים]

חג חרות שמח!

[שותים כוס ראשונה ומברכים]

מועדים לשימחה! חג פסח שמח.

[כל משתתף מברך ברכה אישית]

[שירה]

שמחה רבה שמחה רבה [פעמיים]
אביב הגיע פסח בא

תפרו תפרו תפרו לי בגד עם כיסים
מלאו מלאו מלאו כיסי באגוזים

שמחה רבה ...

[עורך הסדר עובר בין הילדים ושם לכל אחד הפתעה קטנה
בכיסו]

עבדים היינו

עבדים היינו לפרעה במצרים, בספרד בצרפת בתימן ובכל ארצות העולם. ויצאנו משעבוד לגאולה. ואילו לא יצאו אבותינו מגלותם, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כולנו נבונים כולנו חכמים כולנו זקנים כולנו יודעים את קורות עמנו - מצווה עלינו לספר בגאולת העם והארץ. וכל המרבה לספר בגאולת ישראל, הרי זה משובח.

[אחד המסובים מספר ביציאת מצרים שלו]

[שירה]

עבדים היינו, עתה בני חורין!

יציאת מצרים בדורנו!

נספר את הסיפור המופלא איך לאחר אלפי שנים התעורר עם רדום ומפורר והחליט, לאחר דורות של המתנה לשוא למשיח, לקחת את גורלו בידיו ולבנות עם אחד בארץ אחת ולחדש ימיו כקדם.

מפני מה גלה ישראל מארצו? לא מתוך רצון ובחירה אלא מתוך לחץ של כובש זר שגרש את העם ופזרו בקרב האומות. בתחילה עוד קיווה העם לחזור לארצו אבל כשעברו השנים ובאו דורות חדשים התחלף הרצון המעשי בחלום בתפילה ובהמתנה למשיח שיבוא וישיב את העם לארצו.

לא טוב היה לעם המפוזר בין העמים. מהמן הרשע דרך אנטיוכוס וטיטוס וצוררי ימי הביניים ועד לאנטישמיות המודרנית סבל העם רדיפות השפלות פרעות והרג. כי בכל דור ודור עולה זעקת ישראל ושועת העשוקים תחת יד משעבדיהם - ובכל דור ודור תפרח תקות אביב חדש, חיים חדשים, תקוות השחרור והתחיה.

[שירה]

והיא שעמדה, והיא שעמדה לאבותינו ולנו
שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו

אלא שבכל דוד ודור עומדים עלינו לכלותינו
והעם היהודי חי חי וקיים.

בעור שיניהם הצליחו היהודים לעבור את ימי הביניים החשוכים
את הקנאות הבערות והאינקוויזיציה. והנה הגיע עידן חדש.
העולם נפתח לתאוריות חדשות ולרעיונות חדשים. היו אלו ימי
תקווה והיתה תחושה שיום יום העולם נעשה יפה יותר. עכשיו
הכל חייב להשתנות.

ברוב מדינות מערב אירופה ניתנה ליהודים הזכות לחיות כמו כל
אזרח אחר. ואמנם יהודים נכנסו למשרות ממשלתיות השתתפו
בבחירות ואף נבחרו למוסדות שלטון. להלכה הסתיים המאבק
היהודי בהצלחה.

אבל שנאת ישראל שבה ופרצה בכל מקום בו היו יהודים. נראה
היה שאין מוצא - אם יסתגר היהודי ישנאו אותו כי שונה הוא.
אם יתבולל ויתערר בסביבתו - יאמרו כי גוזל הוא את פרנסתם.

משה בדורנו

היה איש בשם יעקב הרצל מבודפשט ולו אשה בשם ז'אנט .
ילדה האשה בן וקראה שמו תיאודור. ראתה ז'אנט כי טוב הוא
ושלחה אותו ללמוד אצל מיטב המורים הפרטיים, את מיטב תרבות
העולם. והילד גדל לעלם חולם בהקיץ הניזון מהאוצר העשיר של
האגדות וכן מוקסם מפלאי הטכנולוגיה של תקופתו.

גדל הרצל ויצא אל אחיו וראה והנה חוזר גל האנטישמיות
לעולם. ראה והנה בית משפט צרפתי מכה קצין יהודי, תולש את
דרגותיו ושובר את חרבו. ראה את ההמון המשולהב צועק "מות
ליהודים" ואין מושיע.

ופתאום באה להרצל הארה ואמר:
"היהודים מוכרחים לקחת את גורלם בידיהם".
יש הכרח לפרוץ את מעגל הקסמים הקושר את הקורבנות עם
מעניהם בחיבוק שהוא לרועץ לשניהם.
"בראש ובראשונה יש למצוא אי שם טריטוריה מתאימה לנהל עליה
ומשא ומתן בדבר ריבונות מדינית עליה".

ואחר בא הרצל ואמר לשולטן הטורקי:
"שלח את עמי." אבל השולטן הכביד את ליבו ולא אבה לעזור ולא
הרשה לישוב את היהודים בארץ ישראל.
וגם אל הקיסר הגרמני פנה הרצל. ולא אבה גם הוא לעזור.

ואל היהודים אמר: "אתם מנוודים! קומו עם עבדים נצא ממצרים!
נעקור מכאן. ארץ הבחירה נמצאת במקום שנחפשיה! ניקחינה עמנו
בשרינו, במוחותינו, בממוננו. נבנה לנו עולם חדש. נבנה
לנו את פאריס שלנו רומא שלנו וינה שלנו - כל מה שיחפץ
לבכם". אבל גם העם לא היה עדין מוכן. "מי שמך לאיש שר ושופט
עלינו?" אמרו לו.
התכנית שלך תגרום לעוד התפרצויות אנטישמיות חרמת רכוש
ואפילו שפיכות דמים.

הלך הרצל להר סיני אשר בביתו לכתוב את לוחות הברית של מדינת היהודים.

בעוד הרצל נסחף בהתעלות הנפש והסתגר כדי לכתוב את חזונו, עסוק היה העם בעגל הזהב שלו בסיר הבשר בוינה בפריס ובלונדון, ולעג להרצל: "הציונים הם מכביס במנוסה" כתב ידיד נעורים של הרצל.

אבל הרצל לא ויתר - "אם תרצו אין זו אגדה" הוא אמר. ואכן תוך חמישים שנה החלוס הפך למציאות האגדה הפכה להגדה והרצל נעשה למשה בדורנו.

חג החרות לחם העוני והשאיפה לחרות

מדינת ישראל חרתה על דגלה ביום היווסדה, את החופש, השוויון, קיבוץ הגלויות, הצדק והשלום.

"מדינת ישראל תהיה פתוחה לקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה, תהה מושתתת על יסודות החרות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל.

תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת גזע ומין; תבטיח חופש דת מצפון לשון חינוך ותרבות."

(מגילת העצמאות)

הבא נזכור כי למרות שיבת ציון וגאולת הארץ, תהליך הגאולה עדיין לא תם. עדיין רבים המשועבדים בעולם. ביום שמחתנו נזמין את כל שואפי החרות ושוחריה בעולם להשתתף עמנו בחג החרות.

לקח לעתיד:

זכור:

זכור את היום הזה אשר יצאתם בו ממצרים מבית עבדים, כי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים.

בכל דוד ודור חייב אדם להסתכל סביבו, בעמו ובעמים אחרים ולשאול:

האם אני חופשי לבחור את דרכי ולבטא את אשר על ליבי?
האם נשמרות בארצנו זכויות האדם, לכל אדם?
האם יש עוד עמים משועבדים הנאבקים לעצמאות?

[כל משתתף ימנה סוג של שיעבוד הקיים היום ונגדו יש למחות ולהאבק]

בכל דוד ודור חייב אדם להאבק בכל שיעבוד ובכל כפיה - כי השלמה עם שיעבוד של היום מולידה את השיעבוד של מחר!

חרות מהי ?

[ילד]

גדי בן הארבע שיחק עם הכלבלב כשלתע שמע שתי מטפלות מבית התינוקות. שתיהן היו בסינורים לבנים ושתיהן סחו זו לזו בבת אחת ובהתרגשות רבה " ותארי לך שהפסח בדיוק עומד מאחורי הדלת". התמלא גדי סקרנות ורצון לדעת מי זה הפסח שכולם מדברים עליו. לבסוף ראה פתאום צל ארוך - גדליה. תקע גדי עיניו בצל הארוך ושאל: גדליה גדליה הגד לי. מי זה פסח ? זה שמיתכוננים לקבל אותו... מחר? " "פסח הוא חג החרות" ענה לו.

אמר גדי "תודה" והלך... פסח הוא חג. את זה הבין. חג זה - אתם יודעים שכולם שמחים. אבל מה זה חרות? שוב פעם שאלה!

הולך גדי וחושב. בחוץ נדמה לך שהוא עצוב. אך באמת הוא לא עצוב אלא חושב. עובר הוא את המתבנים יורד לכביש, עובר את הכביש הולך בין ערוגות הירק - ופתאום - טיפה ועוד טיפה! ומקלחת עליזה רוקדת על צוארו ופניו. והוא מביט - ממטרות. אמרו לו: ילד למה אתה עצוב? "אני דווקא לא עצוב. אני פשוט לא יודע מה זה חרות. אתן יודעות מה זה חרות?" "ודאי שאנו יודעות", צהלו הממטרות וחגו סביב עצמן שלוש פעמים. חרות זה... זה... זה... (ועל כל זה שהן אומרות - סיבוב) "איך להסביר לך..." פתאום קפצה אחת, עמדה והראתה באצבעה על תילי תילים של עפר שנמשכו קרוב והיו ארוכים וגבוהים.

"למשל זה" אמרה הממטרה. "אתה רואה? פה שתלו יחורים של גפנים. כיסו אותם באדמה למעלה מראשם. עכשיו... אם היחורים יקלטו באדמה ויכבו שורש - הם יתחילו להוציא ניצנים ירוקים. הניצנים ירצו לצאת, ירצו לפרוץ את קרום האדמה ולצאת לשמש ולאור". "כשהם מציצים החוצה... אז... אז... הם שוברים את האדמה?" שאל גדי.

"כן, ואז תהיה להם חרות. אז יהיה להם חג של חרות. זוהי חרות! כשניצנים רכים פורצים ויוצאים לאור ולאור - זוהי חרות".

(על פי: פסח בא לקיבוץ - משה שמיר)

אנחנו אשר אומתנו, מצד אחד, סבלה יותר מכל העמים והנה עקורה מארצה וקרועה מכל טבע באין דומה לה, ואשר מצד שני, כוחה די איתן עד שכל הפורענויות שבעולם במשך קרוב לאלפיים שנה לא יכלו לה להעבירה על דעתה.

אנחנו, כשאנו שואפים לתחייה שלמה, אין לפנינו דרך אחרת אלא להעמיד את חיינו המבוקשים על יסודם הטבעי בהחלט: על התשובה השלמה אל הטבע, על העבודה והיצירה ועל הסדר והרוח המשפחתיים-לאומיים.

אנחנו, יותר מאחרים, מוכרחים ואפילו מצוים ועומדים לשקוד על תיקונה של האומה, להעמידה על דרך התפתחותה של הרוח האנושית, על דרך השאיפה לאמת ולצדק, ביחס ליתר העמים ולכל אדם.

אנחנו צריכים להשיב לה את כוחה הראשון. תחייתנו הלאומית אינה השתחררות והתחדשות לאומית גרידא - תחייתנו הלאומית היא כעין תחיית המתים ממש, יצירה חדשה שאין דוגמתה.

יצירת רוח האדם עוד לא נגמרה. רוח האדם צריכה לגדולה באותה המידה שגדלה ההכרה האנושית. והדבר הזה לא יושג בלי תחייה יסודית של האומה. זה יסוד רעיוננו, רעיון תחייתנו וגאולתנו, וזה יסודו של רעיון עם - אדם. באין עם-אדם אין אדם-אדם, אין יחיד-אדם; ומי כמונו, בני- ישראל, צריך לעמוד על זה.

(אהרון דוד גורדון)

חג הפסח זמן חרותנו - סמל לשאיפתו הנצחית של האדם לחרות

חרות - מהמוסכמות ומהמקובלות. חובה על האדם לשאול לפשר
חדברים ולא לקבלם כמובנים מאליהם. השאלה - צעד
ראשון לידיעה.

חרות - מעבדות האדם לאדם. אמר רבי זוסיא: אם ישאלו אותי
מדוע לא הייתי משה, אדע מה להשיב. אבל אם ישאלו
אותי מדוע לא הייתי זוסיא, יסתמו טענותי.
- מ. בובר

חרות - היא חופש מחשבה, חופש בחירה, חופש יצירה, חופש
הבעה וחופש מחאה.

חרות - היא אחריות. אחריות לעבר ואחריות לעתיד. אחריות
לזולת.

חרות - פרושה שוויון - ערך האדם. מי שחווה בבשרו גורלו של
עבד, אל ישכח את הלקח גם בהיותו אדון בביתו.

חג הפסח - לקח לדורות. זכר העבר -

ותקווה לעתיד

- לפי ח' רשף

עורך הסדר מגביה את כוסו ומכריז!
לשמה של החרות, חרותו של העם, חרותו של כל עם וחרותו
של האדם באשר הוא אדם - נרים כוס שניה, היא:

כוס הגאולה והחרות

הכל עונים:

כוס הגאולה והחרות!

חג האביב

היום הזה בארבעה עשר בניסן, בחודש האביב, יצאו בני ישראל
ממצרים.

[שירה]
בשורה טובה הבאתי
כי הגן נמלא אורה
והיער ובחורש
כל ציפור אומרה שירה.
כי בכל פינה הפסח
את ריחו הטוב נותן
ואביב כבר בארצנו
זמן חרות וגיל וחן.
- יעקב פיכמן

הגיע ליל פסח. הלילה הזה כל העולם כולו אומרים בו הלל, כי
בלילה הזה אוצרות טללים נפתחים.
כי הנה כבר הסתיו עבר, הגשם חלף הלך לו. הניצנים נראו בארץ
עת זמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. הגפנים סמדר נתנו
ריח.
- שיר השירים י"א-י"ג.

[שירה]
פנה הגשם חלף הלך לו. ענן רקיע חלף חלף לו.
פני אדמה באור חמה, שיבלים זקפו ראשיהם בקמה.
בני הרים זה אל זה ברמה ישוררו:
שלום שלום, הידד הידד אביב היום.

דברי הנביא עמוס:

הנה ימים באים, נאום אדני, ונגש חורש בקוצר ודרך ענבים
במשך הזרע.

[שירה]
והיטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה.
ושבתי את שבות עמי ישראל ובמו ערים נשמות וישבו ונטעו
כרמים ושתו את יינם, ועשו גנות ואכלו את פריהם. ונטעתים על
אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם.
- עמוס י"ג - ט"ו.

חג הפסח הוא חג קצירו הראשון של השדה. בכפרי הארץ חוגגים את ראשית קציר החיטים:

[שירה]

שיבולת בשדה כורעה ברוח מעמס גרעינים כי רב.
ובמרחב הרים יום כבר יפוח, השמש כתם וזהב.
עורו, הו עורו שירו נא בני כפרים!
קמה הן בשלה על פני הכרים,
קצרו שלחו מגל - עת ראשית הקציר.

כרפס

[עורך הסדר מרים את הכרפס]

בקערת הסדר שלפנינו נמצא הכרפס, פרי האדמה. כשם שהכרפס מסמל את האביב, וחסביב מסמל את התחדשות הטבע ופריחתו, כך מסמל חג הפסח חג החרות את התחדשות האומה ופריחתה בארץ.

[עורך הסדר יקח כרפס יטבול במי מלח, יאכל ויתן למסובים].

סמלי החג

חרות - על שום מה?

[עורך הסדר מגביה את ידו ומשיב]

כי כל בני האדם נולדו בני חורין ושווים בערכם ובזכויותיהם.
כי כל אדם זכאי לחרות הדעה והביטוי, לרבות החירות להחזיק
בדעות ללא כל הפרעה.

(הכרזת האו"ם על זכויות האדם)

קוממיות על שום מה?

[עורך הסדר יקום על רגליו ויעמוד זקוף]

כי סבל העם בגולה והיה נווד ובן בלי בית. רק מדינה משלנו
זקפה את קומתנו וצרפה אותנו כעם שווה זכויות - למשפחת
העמים בעולם.

שלום על שום מה?

[כל המסובים יקומו ויתנו ידיים זה לזה]

כי חפצי חיים אנו. כי שכלנו את מיטב יקירינו במלחמות. כי
רק השלום יוכל להביא פריחה ושגשוג לנו לשכנינו ולאזור
כולו.

מרור על שום מה?

[עורך הסדר מגביה המרור ומשיב]

כי עדיין יש מלחמות בעולם. עדיין לא מכובדות זכויות אדם
בסיסיות ועדיין מופלים בני אדם בגלל מינם או מוצאם או צבע
עורם או דתם או דעותיהם.

[הצעיר מבין המסובים שואל]

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות,

שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה
הלילה הזה כולו מצה;

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות
הלילה הזה מרור;

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת
הלילה הזה שתי פעמים;

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסובין
הלילה הזה כולנו מסובין.

[כל אחד מהמסובים מספר מה השתנה אצלו בתקופה האחרונה ומה
הוא רוצה שישתנה]

מה נשתנה - ומה עוד יש לשנות?

בל נשכח שעוד רב הסבל בעולם שעוד עמים רבים משעבדים, שעוד
בני אדם רבים חסרים זכויות אדם בסיסיות, שעוד מקריבים
קרבנות אדם על מזבח אידאות ישנות כמו גזענות, שנאת הזר
השונה והחריג.

אל תאמר קטן אני וחלש ואיך אשפיע על עולם גדול ומנוכר -
אלא אמור:

אני ואתה נשנה את העולם !

[שירה]

אני ואתה נשנה את העולם
אני ואתה אז יבואו כבר כולם
אמרו את זה קודם לפני - לא משנה
אני ואתה נשנה את העולם

אני ואתה ננסה מהתחלה
יהיה לנו רע - אין דבר זה לא נורא
אמרו את זה קודם לפני - לא משנה
אני ואתה נשנה את העולם
(אריק איינשטיין)

[שירה]

1. ביום בחיר ונחדר
יצאו מתוך מתוך ההגדה
חכם ותם, רשע גדול
וזה שלא ידע לשאול.
2. וכשארבעת האחים
יצאו לנוע בדרכים
מיד מכל ארבע רוחות
פרחים הגיעו וברכות.
3. פגש חכם בחכמה
אהב התם את התמימה
והרשע בתור אשה
תפס מרשעת איומה.
4. וזה שלא ידע לשאול
לקח את היפה מכל
שלב ידו בתוך ידה
וחזר אתה להגדה.

5. לאן הובילו הדרכים?

היכן ארבעת האחים?

בשיר שלנו, ידידי,

אסור לשאול יותר מדי!
(נעמי שמר)

[עורך הסדר יצניע אפיקומן]

סעודת החג

[עורך הסדר מזמין את המסובים לסעודת החג]

[לאחר הסעודה המבוגרים שרים כמה שירים והילדים מחפשים את האפיקומן. הילד שמצא את האפיקומן מקבל פרס.]

קיבוץ גלויות

[עורך הסדר]
כשם שזכינו אנו בדורנו לשיבת ציון - מקווים אנו שכל אסירי
ציון באשר הם, יזכו במהרה גם הם לעלות קוממיות לארצנו
ולחשב עמנו לחג. כדי לציין משאלה זו, ניצב עמנו הכסא הריק

כס אל - דמי

ציון חלא תשאלי לשלום אסיריך.

דורשי שלומך והם יתר עדריך

מים ומזרח ומצפון ותימן, שלום

רחוק וקרוב שאי מכל עבריך.

אשרי מחכה ויגיע ויראה עלות-

אורך ויבקעו עליך שחריך.

בדבריו של ישעיהו הנביא אנו קוראים דברי נחמה לעם ישראל:

"אל תירא כי אתך אני. ממזרח אביא זרעך וממערב אקבצך:
אומר לצפון - תני, ולתימן - אל תכלאי. הביאי בני מרחוק
ובנותי מקצה הארץ."

ונשא נס לבויים ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה ויקבץ
מארבע כנפות הארץ."

אנו שזכינו לחיות בחרות בארצנו קוראים לכל היהודים בעולם
"שובו הביתה - אחינו אתם! בואו והיו שותפים ביצירה!"

[שירה]

טוב שבתם

הם לא עלו אל המוכן	אבי היה עולה חדש
ולא מצאו כאן עבודה	וגם אימי נישאה על גל
אבל אני נולדתי כאן	וגם ליבם היה נרגש
לכן לכם אני מודה	וגם להם היה לא קל

בא לי להגיד כמה טוב שבתם
כך היה תמיד במה טוב שבתם
יש כאן עוד עתיד
בואו כברוכים - אתם בבואכם

הורה כאן נרקוד ולשתות לחיים
עוד פעם עוד ועוד
מה טוב ומה נעים
לשיר כל הכבוד
והבאנו שלום שלום עליכם

אתה עולה לא עוד גולה	בוא לכאן חכה תקשיב
הנה השער הנפתח	יהיה בסדר תן לחיות
תוכל לאמר בפה מלא	אך אם ויכוח יש או ריב
ביתי הוא כאן אני שיד	הוא בין אחים ואחיות

בא לי להגיד

(אהוד מנור)

עורך חסדר מגביה את כוסו ומכריז !
לכבוד קיבוץ הגלויות לעם אחד ומאוחד במולדתו, עם שכולו
אהבת ישראל, נרים כוס שלישית, היא

כוס קבוץ הגלויות

הכל עונים:

כוס קבוץ הגלויות !

קוממיות ושלום

[עורך הסדר מחלק לכל הילדים בלונים עליהם מצוירת יונת שלום. הילדים משחררים את הבלונים].

גאולתנו לא תהיה שלימה עד אם יבוא השלום בין אדם לאדם, בין עם לעם.

ישעיהו הנביא היה אומר:

וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות;
לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה.

וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ.
לא ירעו ולא ישחיתו כי מלאה הרץ דעה.

[שירה]
שיר לשלום

איש אותנו לא ישיב
מבור תחתית אפל

תנו לשמש לחדור לבוקר להאיר
הזכה שבתפילות אותנו לא תעיר

כאן לא יועילו
לא שמחת הניצחון
ולא שירי הלל

מי אשר כבה נרו ובעפר נטמן
בכי מר לא יעירו
לא יחזורו לכאן

לכן רק שירו שיר לשלום
אל תלחשו תפילה
מוטב תשירו שיר לשלום
בצעקה גדולה !!!

אל תגידו יום יבוא
הביאו את היום

תנו לשמש לחדור מבעד לפרחים
אל תביטו לאחור הניחו להולכים

כי לא חלום הוא
ובכל הכיכרות
הריעו לשלום !!!

שאו עיניים בתקווה לא דרך כוונות
שירו שיר ללאהבה
ולא למלחמות

לכן רק שירו ...

(יעקב רוטבליט)

עורך חסדר מגביה את כוסו ומכריז !

בתקווה לשלום במחרה בימנו - שום עם העמים סביבנו, שלום בין כל העמים ושלוש בין אדם לחברו - נרים כוס רביעית, היא

כוס השלוש.

הכל עונים:

כוס השלוש !

האמונה באדם והתקווה לעתיד טוב

[שירה]

שחקי, שחקי על החלומות,	אאמינה גם בעתיד,
זו אני החולם שח.	אף אם ירחק זה היום,
שחקי כי באדם אאמין,	אך בוא יבוא - ישאו שלום
כי עודני מאמין בד.	אז וברכה לאום מלאום.
כי עוד נפשי דרור שואפת,	ישוב יפרח אז גם עמי,
לא מכרתיה לעגל-פז,	ובארץ יקום דור,
כי עוד אאמין גם באדם,	ברזל-כבליו יוסר מנו,
גם ברוחו, רוח עז.	עין- בעין יראה אור.

(שאל טשרנחובסקי)

מחר תזרח השמש ויהיו לנו אביב, חרות, קיבוץ גלויות
קוממיות ושלוש - הכל במו ידנו נעשה !

[שירה]

מחר, אולי נפליגה בספינות
מחוף אילת עד חוף שנהב.
ועל נמשחתות הישנות
יטעינו תפוחי זהב.

כל זה אינו משל ולא חלום
זה נכון כאור בצהריים
כל זה יבוא מחר אם לא היום
ואם לא מחר אז מחרתיים.

מחר, אולי בכל המשעולים
ארי בעדר צאן ינהג
מחר יכו באלף ענבלים
המון פעמונים של חג

כל זה אינו משל ולא חלום ...

מחר, יקומו אלף שכנים
ושיר יעוף במרפסות.
ושלל כלניות וצבעונים
יעלו מתוך ההריסות.

כל זה אינו משל ולא חלום ...

מחר, כשהצבא יפשוט מדיו
לבנו יעבר לדום -
אחר כל איש יבנה בשתי ידין
את מה שהוא חדם היום

כל זה אינו משל ולא חלום
זה נכון כאור בצהריים
כל זה יבוא מחר אם לא היום
ואם לא מחר ואם עוד לא מחר,
ואם עוד לא מחר, אז מחרתיים.
(נעמי שמר)

[הכל קמים על רגליהם ועורך הסדר מוזג מעט מכוסו לכוס גדולה - היא כוס התקווה, מגביה אותה ואומר]

אבותינו ראו באליהו הנביא את מבשר פעמי המשיח ואילו אנו רואים עצמנו, כולנו, שותפים בהבאת הגאולה ובמחולליה. נמלא כולנו יחדיו את כוס התקווה, כוס הגאולה.

לשנה הבאה בירושלים חופשית הומניסטית משגשגת וצודקת!

[הכוס עוברת מיד ליד]
[כל אחד מוזג מכוסו לכוס התקווה ואומר]

* על כבוד האדם ועל חירות האדם!

* על צדק צדק תרדוף!

* על שיוויון בין אדם לאדם!

* על שיוויון בין אדם לחיה!

* על ואהבת לרעך כמוך!

* על חופש הבחירה של האדם!

* על אהבת חסד והצנע לכת!

* על רוחו החופשית של האדם היוצר!

* על ואהבת את הגר הבא בשעריך!

* על אחריות האדם לבחירתו!

* על אחווה בין עמים!

חסל סדור פסח.

כאשר זכינו לסדר אותו השנה,
כן נזכה לעשותו בשנים הבאות!
שנות שלום לארצנו ולעולם כולו !!!

